

Οι αρχαίοι Κυκλαδίτες γνώριζαν τη χρήση των *μετάλλων*, όπως ο χαλκός, το ασήμι και το μολύβι και με αυτά κατασκεύαζαν όπλα, εργαλεία, κοσμήματα και άλλα διάφορα αντικείμενα. Κυρίως όμως χρησιμοποιούσαν το *χαλκό* και γι' αυτό η εποχή αυτή ονομάστηκε *Εποχή του Χαλκού*. Από χαλκό κατασκεύαζαν κυρίως όπλα (αιχμές δοράτων, βελών, εγχειρίδια κ.ά) και εργαλεία (πελέκεις, πριόνια, σμίλες, βελόνες), είδη καλλωπισμού (τριχολαβίδες), κοσμήματα (βραχιόλια, περιδέραια) και διάφορα σκεύη. Το μολύβι, το πιο μαλακό από τα μέταλλα, το χρησιμοποιούσαν για να κατασκευάσουν διάφορα μικροαντικείμενα, όπως δαχτυλίδια, “συνδέσμους” για την επισκευή των σπασμένων αγγείων, αλλά και μοντέλα καραβιών και αγαλματάκια. Με το ασήμι τέλος κατασκεύαζαν κυρίως κοσμήματα (βραχιόλια, χάντρες, διαδήματα).

Η *κτηνοτροφία* ήταν μια από τις βασικές ασχολίες των Κυκλαδιτών. Πρόβατα, κατσίκια, βόδια, γουρουνάκια έδιναν στους ανθρώπους το κρέας και το γάλα, αλλά και τα δέρματα και το μαλλί. Ήταν ακόμα χρήσιμα στις διάφορες αγροτικές εργασίες, όπως το όργωμα, καθώς και στις μεταφορές. Ο σκύλος, ο πιο πιστός φίλος, ζούσε κι αυτός εξημερωμένος κοντά στον άνθρωπο. Εκτός από την κτηνοτροφία, και η *καλλιέργεια της γης* απασχολούσε καθημερινά τους Κυκλαδίτες. Τα δημητριακά (κριθάρι, σιτάρι), τα όσπρια (φακή, μπιζέλια), οι ελιές, διάφορα φρούτα και καρποί, αποτελούσαν τη βάση της τροφής τους. Τα ψάρια τέλος και τα θαλασσινά συμπλήρωναν το καθημερινό τραπέζι.

Οι αρχαίοι Κυκλαδίτες, όπως οι περισσότεροι λαοί, πίστευαν ότι τα αγαπημένα τους πρόσωπα και μετά το θάνατο, συνέχιζαν να ζουν σε ένα διαφορετικό και άγνωστο για αυτούς κόσμο. Τοποθετούσαν λοιπόν μέσα στους τάφους διάφορα αντικείμενα, όπως όπλα, εργαλεία, κοσμήματα, αγγεία και αγαλματάκια που πίστευαν ότι ήταν απαραίτητα στο νεκρό στην άλλη του ζωή. Τα αντικείμενα αυτά βρίσκουν οι αρχαιολόγοι στις ανασκαφές τους και, καθώς οι Κυκλαδίτες δεν άφησαν γραπτά κείμενα, μας δίνουν πολύτιμες *πληροφορίες* για την καθημερινή ζωή, τη θρησκεία, τα ταξίδια, τον πολιτισμό τους.

Η φύση για τον άνθρωπο στα πολύ παλιά χρόνια έκρυβε πολλά μυστικά. Συχνά, με τους ξαφνικούς θυμούς της, με τις καταιγίδες, τις δυνατές βροχές, τους σεισμούς τον γέμιζε φόβο. Αλλά και ο ερχομός ενός παιδιού, η γέννηση των ζώων και των φυτών τον γέμιζαν απορία. Για να μπορέσει να τα εξηγήσει, φαντάστηκε τη γη σαν μια μητέρα που φροντίζει για όλα τα πλάσματά της και την ονόμασε *Μεγάλη Μητέρα*. Φρόντιζε μάλιστα να της προσφέρει καρπούς μέσα σε αγγεία σαν και αυτό που βλέπεις στην εικόνα, για να του δίνει καλές σοδειές.

Οι αρχαίοι Κυκλαδίτες ζούσαν αρχικά σε μικρές παραθαλάσσιες πόλεις με ασφαλή αγκυροβόλια και αργότερα στις πλαγιές των λόφων. Τα *σπίτια* ήταν μικρά με τοίχους από πέτρες και πηλό και δάπεδα από καλά πατημένο χώμα ή πλάκες. Οι οροφές θα ήταν κατασκευασμένες με στρώσεις ξύλινων δοκαριών, καλάμιών και πηλού. Τα έπιπλά τους, σκαμνιά, καρέκλες, τραπέζια, φαίνεται πως ήταν ξύλινα και γι' αυτό δεν σώθηκαν. Τον χειμώνα, για να ζεσταίνονται, θα άναβαν φορητά μαγκάλια και θα έστρωναν στο δάπεδο προβιές. Για να βλέπουν, όταν σκοτείνιαζε, άναβαν λυχνάρια που έκαιγαν λάδι. Πολλά από τα αγγεία και τα σκεύη που χρησιμοποιούσαν στην καθημερινή τους ζωή για να αποθηκεύουν τα τρόφιμα, να μαγειρεύουν ή να τρώνε κρέμονταν στο εσωτερικό των σπιτιών.

Οι αρχαίοι Κυκλαδίτες, όπως και οι άνθρωποι σε όλα τα μέρη του κόσμου από τα πολύ παλιά τα χρόνια, θέλησαν να αποδώσουν την ανθρώπινη μορφή. Το υλικό που υπήρχε άφθονο γύρω τους ήταν το λευκό μάρμαρο και έτσι το διάλεξαν για να σκαλίσουν τα αγαλματάκια, τα “ειδώλια”, μικρά είδωλα θεού, όπως είναι μια από τις πολλές σημασίες της λέξης. Τα περισσότερα είναι γυναικεία και έχουν βρεθεί σε τάφους μαζί με άλλα αντικείμενα που συνόδευαν το νεκρό στο μακρινό ταξίδι του. Ποιά ήταν ακριβώς η σημασία των ειδωλίων αυτών (θεότητες, συνοδοί του νεκρού, λατρευτικές εικόνες) δεν θα το μάθουμε ποτέ με σιγουριά, μια και οι Κυκλαδίτες δεν άφησαν καθόλου γραπτά κείμενα. Αυτό που μας άφησαν όμως οι αρχαίοι *μαρμαροτεχνίτες* είναι η ευχαρίστηση που νιώθουμε κοιτάζοντας τα αγαλματάκια που με τόση φροντίδα κατασκεύασαν.

Μια από τις βασικές πηγές τροφής των Κυκλαδιτών ήταν και το **κυνήγι**.
Οι κυνηγοί φορούσαν τον τελαμώννα, την ειδική ζώνη για τα όπλα.

Τα ειδώλια που βλέπεις γύρω σου στις προθήκες έχουν σήμερα το λευκό χρώμα του μαρμάρου. Οι αρχαίοι όμως καλλιτέχνες που τα κατασκεύαζαν, ζωγράφιζαν τα μάτια, το στόμα, τα μαλλιά, καθώς και άλλες λεπτομέρειες που χάθηκαν με το πέρασμα του χρόνου. Έτσι η εντύπωση που θα έδιναν τα αγαλματάκια θα ήταν πολύ διαφορετική από αυτή που έχουμε συνηθίσει. Τα **χρώματα** που χρησιμοποιούσαν ήταν **ορυκτά**, φυσικά δηλαδή χρώματα που βρίσκονται στη γη. Για να ετοιμάσουν το χρώμα, έπρεπε πρώτα να τρίψουν το ορυκτό ώσπου να γίνει πούδρα, χρησιμοποιώντας δυο πέτρες και στη συνέχεια να το ανακατέψουν με λάδι ή νερό (πιθανόν και αυγό) για να σταθεροποιηθεί. Τέλος με ένα πινελάκι έβαφαν τα ειδώλια.